

Halk Oyunu Türleri

Kültürel bakış açısının fazlaca yansıdığı halk oyunları, yöresel bölgelerde; nişan, asker uğurlama, dini ve milli bayramlarda, doğumda oynanmaktadır. Özellikle düğünlerde yöresel halk oyunu türleri sıklıkla görülmektedir.

1- Zeybek

Batı Anadolu yöresine ait bir halk oyunudur. Zeybek, halkı koruyan cesur adam temsilidir. Kollar omuz hizasında açılarak büyük adımlar ata ata ağır biçimde hareket edilir. Zaman zaman yere eğilerek bir dizin yere değmesi zeybeğin hareketleri arasındadır. İzmir, Manisa, Denizli, Aydın, Uşak tarafında sıklıkla görülen zeybek; Balıkesir, Burdur, Isparta, Muğla gibi illerde de oynanmaktadır. Türleri; Aydın Zeybeği, Kaşıklı Zeybek, Kıvrak Zeybek (Teke Zeybeği), Kırık Zeybek, Toplu Güvende'dir.

2- Halay

Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu, İç Anadolu, Orta Karadeniz ve Çukurova bölgesinde oynanan oyunların genel ismidir. Türk ve Alay kültürüne ait imgeler taşır. Adana ile Antep arasında oynanan Çukurova (Güney) Halayları; Antep'in doğusunda kalan bölgeler Doğu Halayları; İç Anadolu bozkırlarında ve Orta Karadeniz'de oynananlara Bozkır Halayları adı verilir.

3- Horon

Doğu Karadeniz bölgesine ait halk oyunu türüdür. Sahil kesiminde horonlar hızlı omuz silkme ve ayak sallama şeklinde oynanırken, Artvin kesiminde daha çok ayakların sertçe yere vurulması ve bedensel hareketleri kapsar. Genellikle kemençe ve davul eşliğinde oynanır. Karadeniz'in doğal yapısı itibariyle sert ve hızlı biçimde icra edilir.

4- Bar

Yaygın olarak Erzurum, Erzincan, Bayburt ve Gümüşhane’de oynanmak üzere, Kuzeydoğu Anadolu bölgesine özgü halk oyunu türüdür. Erkek barları 16 oyun, kadın barları 12 oyundan oluşmaktadır. Halaya benzeyen bu tür, kol ve el hareketlerinin ön planda olduğu bar tutuşmak deyimi ile tabir edilir. Halaya göre ezgileri daha ağır bir türdür.

5- Hora

Trakya Bölgesi'nde oynanan bir halk oyunudur. Ritmi çok hızlı ve kıvraktır. Ayak adımları ön planda olan detaylardandır. Çanakkale, Edirne, Kırklareli, Silivri, Çatalca, Tekirdağ hora oyununun icra edildiği illerdir. Türkiye dışında Makedonya, Bulgaristan, Kosova, Balkanlar hora görülen ülkelerdir. En yaygın oyunları kasap havası ve gelin damat oyunudur.

6- Karşılama

Kadın ve erkeklerin karşılıklı yürüttükleri halk oyunu türüdür. Ege, Karadeniz, İç Batı Anadolu, Güney Marmara, Konya çevresi ve Doğu Anadolu'nun bazı çevrelerinde oynanmaktadır. Trakya bölgesinde Hora olarak bilinen oyun, bu bölgelerde Karşılama olarak bilinir ve oynanır. Karşılamalarda genellikle oyuncular birbirine tutunmazlar. Bazı yörelerde her oyuncunun elinde birer mendil bulunur.

7- Kaşık

Kaşık havası; Batı Karadeniz, Güney Marmara, İç Batı Anadolu, Konya ve Mersin çevresinde oynanmaktadır. Kaşık, oyuna aracılık ettiği için bu isimle anılmaktadır. Ritm aracı olarak kullanılmaktadır.

8- Teke Zortlatması

Değişmeli oyun ismi ile de bilinmektedir. Burdur, Antalya, Isparta, Denizli, Fethiye çevresinde sıklıkla oynamaktadır. Göçebe yaşayan Yörüklerin hayatında bulunan erkek keçinin (teke) hareketlerini yansıtmaktadır. Tekenin dışısına çıkarttığı sestten dolayı zortlatma adı ile bilinir. Çoğu yörede oyundan önce kavalla guval havası denilen uzun hava çalınır.

9- Bengi

Hızlı ritimli zeybek oyunudur. Bengi; sonsuzluk, ebedi anlamındadır. Oyunda diz vurma ve çökmeler uygulanmaktadır. Balıkesir ova köylerinde ve Pamukçu kasabasında oynanmaktadır. Farklı çeşitlerde Antalya, Bergama, İzmir ve çevresinde de icra edilmektedir.

10-Semah

Alevi ve Bektaşı topluluklarında yaygın olan, müzik eşliğinde uygulanan törenlerdir. Semah, Hakk'a yaklaşımdır. Semah cem evlerinde yapılmaktadır. Alevi semahlarındaki çalgı bağlamadır.